

We zongen gezang 484.

Het is een van mijn favoriete liederen uit het Liedboek.

De tekst ervan is geschreven door Ad den Besten.

Het is de enige liedtekst die hij in de ik-vorm geschreven heeft.

Het is daarom misschien ook wel het meest persoonlijke gedicht dat hij schreef.

Dat is spannend.

Iemand die het altijd zo mooi in woorden weet te vangen,

zegt in dit lied iets over hoe hij zelf in het geloof, in zijn verhouding tot God staat.

Hij zegt hierover dat hij het maar al te moeilijk vindt

dat hij Gods stem ooit heeft verstaan.

Hij zou er het liefst van weg willen lopen.

Die stem heeft een vreemde, onnatuurlijke onrust in hem teweeg gebracht.

Dat wat vroeger vanzelfsprekend was, is dat niet meer,

is vreemd geworden.

Hijzelf voelt zich een vreemdeling geworden.

Hij is de weg gegaan, Jezus achterna,

die zijn leven niet wilde behouden,

maar die zijn leven gaf en in dienst stelde van de toekomst van de mensen.

Dit lied heet dan ook "Lied van de vreemdelingschap".

Ik vind het zo'n mooi lied

en het heeft alles te maken met de teksten die wij vandaag lezen

– mensen die een stem horen,

die geroepen worden en die een zeker leventje inruilen

voor een zwervend vreemdelingschap –

dat ik dit lied graag als leidraad door deze preek heen wil gebruiken.

Het eerste couplet:

Waarom moest ik uw stem verstaan?

Waarom, Heer moet ik tot U gaan

zo ongewende paden?

Waarom bracht Gij

die onrust mij

in 't bloed - is dat genade?

Ja, waarom moest ik uw stem verstaan?

De kern van Jezus' eerste 'preek' was, zo staat er:

"Kom tot inkeer, want het koninkrijk van de hemel is nabij."

Met die boodschap gaat hij rond,
letterlijk dezelfde boodschap als waartoe ook Johannes de dooper de mensen opriep:
Bekeert u.

En Jezus heeft het nog niet gezegd
of we zien al hoe het in z'n werk gaat.
De vissers bij het meer van Galilea,
ze deden wat ze dagelijks deden:
vissen.

Ze gooiden hun netten uit,
Simon en Andreas met een groot net vanaf de kant,
Jakobus en Johannes vanuit hun boot.
Er was niks verkeerd aan wat ze deden.
Ze waren niet op het verkeerde pad geraakt,
dat ze bekeerd moesten worden om weer op het goede pad te geraken,
Geen tollenaars, geen hoeren, geen dieven.
Nee, het waren gewoon brave, hardwerkende burgers.
Zo'n beetje zoals u en ik.

Mensen die zich met recht zouden kunnen afvragen:

Waarom moest ik uw stem verstaan?

Waarom ik?

Het is maar de vraag of er een antwoord op is.
Waarom zit u hier in de kerk
in plaats van dat we lekker uitgebreid aan het brunchen zijn
of ons misschien nog een keertje omdraaien in ons bed.
Waarom stoppen we ons geld in een collectezak
in plaats van dat we er wat leuks voor onszelf voor kopen.
Waarom onze inspanningen voor de kerk,
al dat vrijwilligerswerk,
daar word je toch alleen maar moe van...

Na het horen van Gods stem in je leven,
verandert er iets fundamenteels.
Leven wordt leven met een geloof,
iets dat het waarneembare hier en nu overstijgt.
Het vissen vangen is belangrijk,
het schapen hoeden,
het werken in een winkel, op kantoor, in huis,
achter een bureau, is belangrijk,
maar die stem zegt dat er meer is.
Je ziet het nog niet,
maar om de een of andere reden zijn we er toch in gaan geloven.

Paulus zegt ook ergens:

"Het geloof is uit het gehoor."

Die stem is sterker dan je kostwinning,
zelfs sterker dan je familie.

Is het leven niet meer dan je zorg voor voedsel en kleding?

Is een mens niet meer dan een kind van z'n ouders?

Zoon van God ben je, dochter van God.

Het tweede couplet:

Gij maakt mij steeds meer vreemdeling.

Ontvreemdt Ge mij dan, ding voor ding,

al 't oude en vertrouwde?

O blinde schrik, -

mijn God, mag ik

niet eens mijzelf behouden?

Hier klinkt de radicaliteit van het geloof.

God maakt mensen steeds meer tot vreemdelingen.

Al het oude en vertrouwde, neem er afstand van.

Alles wat je denkt te zijn en te hebben,
vergeet het maar.

Bekeert u, net als die vissers,

net als ooit Abel, Henoch, Noach, Abraham en Sara zich bekeerden.

Zij kwamen tot inkeer dat hun levenswandel

een wandelen met God zou behoren te zijn.

Zij kwamen tot het inzicht

dat hun doen en laten gevolgen heeft voor anderen.

De vissers bekeerden zich en werden vissers van mensen.

Dit betekent niet dat zij voortaan

zo veel mogelijk zieltjes in hun netten moesten zien te strikken,

maar het betekent dat zij als vissers

mensen uit het water vissen

die het water tot de lippen staat,

en die dreigen te verdrinken in leven of dood.

Zij bekeerden zich en werden vreemdelingen.

Je vreemdeling voelen in deze wereld wil zeggen

dat je niet accepteert dat de wereld is zoals die is,

zoals het nu eenmaal gaat, want het ging altijd al zo.

Maar dat je denkt:

vreemd, dat kan toch ook anders?

Het doet me denken aan mijn eerste baan in Hotel De Roode Leeuw in Amsterdam.

Vers van de Hotelschool ging ik daar aan de slag

en na een week of twee vroeg de directeur mij op zijn kantoor en vroeg:

"Ronald, zeg eens eerlijk, wat moet er veranderen hier?"

Ik keek wat vreemd op.

Ik was nog maar net begonnen.

Maar hij zei:

"Nu kun jij het nog zien,

want straks ben je – net als wij allemaal hier – ingeburgerd en gewend,

en dan zie je niet meer zo goed wat er goed gaat en wat niet."

God wil van mensen vreemdelingen maken.

Niet om nu van elkaar te vervreemden

en vooral maar geen contact te hebben.

Nee, die zwervende vreemdelingen in de bijbel

nemen afstand van het oude

om steeds dichterbij te groeien naar het nieuwe toe,

de toekomstmuziek die we ook wel 'Gods Rijk' noemen.

Zij hebben een stem gehoord en zij gaan op weg,

achter Jezus aan, net als Ad den Besten.

Een zware weg, dat wel.

Het derde couplet:

Want ik zie voor mij kruis na kruis

mijn weg langs en geen enkel huis

waar ik nog rust zou vinden.

Kom ik zo echt

bij U terecht,

ben ik wel uw beminde?

Dan ben je op weg, als volgeling, achter Jezus aan.

En dan?

Het ene moment weet je,

versta je waarom je deze weg bent gegaan

en het andere moment lijkt het eerder alsof je de weg kwijt bent.

De twijfel slaat toe.

Je zou je droom zo graag werkelijkheid zien worden,

liefst nog in je eigen leven.

Maar het duurt zo lang.

Zou het nog wel gebeuren
of geloven we in een zeepbel die er mooi uitziet
maar die niks voorstelt als die uit elkaar spat.
Je zou er cynisch van worden.
Zoals dat volk in de woestijn dat terugverlangt naar de vleespotten van Egypte.
Dat lange wachten,
die lange weg.
Of zouden we de boel wat kunnen versnellen,
de toekomst naar onze hand zetten?
De bijbel leert dat wat in het leven werkelijk de moeite waard is,
dat dat slechts geleidelijk komt.
Dat het groeien moet,
zoals een kind in een moederbuik.
Alles heeft z'n tijd.
En vissers weten dat als geen ander.
Geduld.
Haal je netten niet te snel binnen.
Geduld.

Het is een lange weg, een kruisweg.
Want wie Gods stem gehoord heeft,
gaat anders zien.
Die ziet de kruizen in de huizen en langs de wegen.
Het is soms eerder om moedeloos van te worden
dan dat het hoopgevend is.
Dat je je terecht met Ad den Besten afvraagt:
Kom ik zo echt bij u terecht?
Ben ik wel uw beminde?

Het vierde couplet:

*Spreek Gij dan in mijn hart en zeg,
dat het zo goed is, dat die weg
ook door uw Zoon gegaan is,
en dat uw land
naar alle kant
niet ver bij mij vandaan is.*

Wat kun je daarnaar verlangen
en wat kan het een weldaad zijn als je onderweg bevestiging krijgt
dat je op de goede weg zit.
Een klein rood-wit streepje van de grand randonnee,

een rose stip op een boom onderweg,
een woord van iemand die de weg kent.
Jezus kent de weg.
Hij is de weg, zo zegt hij.
Die vissers gaan op weg,
weg van huis en haard,
maar wel met iemand aan hun zij die de weg maar al te goed kent.

Laten wij ons daaraan vast blijven houden.
We zijn op weg.
We weten niet waar we uitkomen
en we weten ook niet of we zelf het einddoel bereiken,
of dat we een schakel zijn in een lange ketting,
of dat het misschien om die weg zelf gaat.
Wij hebben een stem gehoord,
die maakt ons vreemdelingen
die leven met het verlangen naar een ander vaderland,
misschien wel niet ver bij ons vandaan,
een land waar God Vader en Koning is.

Zo gaan ook wij op weg,
met de vissers, de profeten en apostelen,
met allen die ons voorgingen.
Hoop is onze wandelstok
en vertrouwen is onze reiskleding
in goede en in kwade dagen tot in eeuwigheid.

Amen